

tema entre Wartburg i Vossler, Coseriu ens diu que cap de les dues hipòtesis no pot ésser acceptada íntegrament, puix que, en certa manera, són unilaterals. Aquest canvi, per exemple, ha d'ésser inclòs entre els molts canvis lingüístics motivats per les noves necessitats expressives suscitades pel cristianisme. Això, certament, tenint en compte la feblesa del futur llatí i el fet de caràcter general sobre la formació del futur de què ens parla Vossler. Malgrat la consistència d'aquesta interpretació, hom s'inclina a veure en els fets que addueix Wartburg — la feblesa alludida del futur llatí i l'existència o, més ben dit, la coexistència d'una forma aprofitable (*habere* + infinitiu) — un grau d'evidència més convincent o, si més no, més immediat. Doncs bé, hom pot acollir l'explicació de Coseriu i, en certa manera, àdhuc la de Vossler, com a punt de partida per a una verificació més profunda i detallada. El tema és, naturalment, d'una gran complexitat, i l'hem escollit perquè exemplifica amb exactitud la posició de Coseriu.

Afortunadament, l'editorial Gredos ens ha ofert, fa poc temps, la publicació d'un llibre de Coseriu, que conté dos dels seus més importants assaigs — *Sistema, norma y habla* i *Forma y substancia en los sonidos del lenguaje* —, dels quals hem parlat ja en aquesta revista.¹ Aquest fet contribuirà, probablement, que les obres del gran lingüista siguin aviat conegudes com mereixen entre nosaltres.

Josep ROCA i PONS

ROMAN JAKOBSON - MORRIS HALLE: *Fundamentals of Language*. S-Gravenhague, Mouton and Co., 1956. 88 pàgs.

El nom de R. Jakobson — actualment professor a la Harvard University — és universalment conegut. El del seu col·laborador en aquesta obreta ho és menys; es tracta, però, d'un distingit investigador, professor de l'Institut de Tecnologia de Massachusetts. Malgrat el títol del llibre, aquest es refereix només a problemes d'ordre fonològic, en el sentit de les escoles de Praga i americana. La primera part estudia alguns problemes bàsics. Hom estableix els conceptes d'oposició i contrast (els fonemes inicials dels dos mots següents, per exemple *pas* i *cas*, formen una oposició, i els dos del mot *pi* estan en contrast). Hom estableix, també, la dualitat *message/code*, que equival, parcialment, a la saussuriana *langue/parole*. Per als autors, cal distingir entre fonètica i fonologia — la *Phonemics* americana —, però cal afirmar també la interdependència entre ambdues. El mot *Phonology* té un sentit global, que pot emprar-se per a l'estudi conjunt de les dues disciplines alludides. Potser seria bo, d'acord amb Eli Fischer-Jørgensen, d'adoptar el mot *fonèmica* en les llengües romàniques també en el sentit en què hom entén ara la fonologia i deixar aquest darrer mot per a l'estudi global alludit suara. Si més no, això evitaria complicacions i confusions. Respecte al concepte de fonema, Jakobson i Halle refusen, amb raons sòlides, la posició psicològica i la *ficcionista* d'alguns autors americans, segons la qual el fonema seria una ficció, però útil com a instrument de treball. També és atacada la posició radicalment distribucional d'alguns lingüistes, com Hjelmslev. De fet, és pràcticament im-

1. Cf. *ER*, V (1955-56), 162.

possible d'aplicar aquest mètode íntegrament. L'única solució és, doncs, de no perdre de vista l'íntima connexió entre els sons i els fonemes.

D'acord amb el criteri assenyalat de relació estreta entre fonètica i fonologia, en el capítol segon hom estudia la síl·laba i les distincions fonamentals que poden establir-se entre els fonemes, d'acord, en general, amb els principis que exposa Trubetzkoy en la seva obra fonamental.

La segona part, signada només per Jakobson, porta el títol «Two Aspects of Language and two Types of Aphasic Disturbances». Es tracta d'un interessantíssim estudi de transcendència mèdica i psicològica.

Malgrat el gran interès del llibre, el títol, tal com dèiem abans, no respon adequadament al contingut, i les dues parts de què consta no formen, potser, un conjunt prou unitari. Al final del llibre hom pot trobar una selecció bibliogràfica.

Josep ROCA i PONS

DÁMASO ALONSO - JOSÉ M. BLECUA : *Antología de la poesía española: Poesía de tipo tradicional*. [Madrid, Editorial Gredos, 1956.] LXXXVI + 264 pàgs. (BRH, VI/3).

JOSÉ M. BLECUA : *Floresta lírica española*. [Madrid], Editorial Gredos, [1957]. 604 pàgs. (BRH, VI/9).

L'Editorial Gredos ha afegit des del 1955 una nova secció a la seva excel·lent BRH; és l'*Antología hispánica* que pretén d'oferir al públic una selecció de tota la literatura espanyola i hispano-americana dels seus orígens fins avui. Un dels primers volums d'aquesta sèrie¹ és l'*Antología de la poesía española: Poesía de tipo tradicional*, amb la qual Dámaso Alonso i José Manuel Blecua — indubtablement els dos millors coneixedors actuals de la poesia espanyola — inicien una tria general i ampla de tota la poesia espanyola i hispano-americana; des de fa molt de temps hom té anunciat el segon volum (*Poesía medieval*) i, segons les nostres notícies, Blecua ja té preparada una bona antologia del segle XVI, tan desconegut de la majoria de gent.

La *Poesía de tipo tradicional* s'obre amb un prefaci de Dámaso Alonso (*En el pórtico de una antología de la poesía española*, pàgs. IX-XXVIII), que amb el seu acostumat lirisme i subjectivisme parla de les descobertes d'antics i nous poetes — *hargas*, poesia de tipus tradicional, Góngora, Quevedo, «suspirillos germánicos» del segle XIX, etc. — fetes per les generacions del nostre segle. Blecua escriu una documentada introducció — una mica confusa en algun moment —, que és una *mise au point* de tots els problemes referents a la poesia tradicional; alguna vegada adopta una actitud una mica massa «d'escola», d'adhesió a les teories de Menéndez Pidal, especialment en tractar

1. Entre els altres volums hi ha una sèrie de pàgines, escollides pels mateixos autors, de Carmen Laforet, Julio Camba, Camilo José Cela, Wenceslao Fernández Flórez, Vicente Aleixandre, Ramón Menéndez Pidal, Ramón Gómez de la Serna, Pedro Laín Entralgo, Juan Ramón Jiménez, Juan Antonio de Zunzunegui, i algunes altres antologies: JOSÉ LUIS CANO, *Antología de la nueva poesía española*; FRANCISCO GARCÍA PAVÓN, *Antología de cuentistas españoles contemporáneos*; DÁMASO ALONSO, *Góngora y el «Polifemo»*, 2 vols.